

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII.

Ч. 35. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 13-го лютого 1939.

No. 35. Jersey City, N. J., Monday, February 13, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИ НА ГРАНИЦІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТОРИ РАДЯТЬСЯ, ЩО СКАЗАТИ ЛЮДЯМ, А ЧОГО НІ

ВАШИНГТОН. — На засіданні сенатського комітету військових справ сенатори радились над тим, які відомості з ділянки заграничної політики та зв'язаного з нею зброєння, можна сказати широкому загалові, а які ні? Бо хоч вони критикували уряд за його „таємничість”, з другого боку погоджувались, що таким всім людям говорити не можна. Остаточно вони погодились над тим, що на черговій нараді кожний прийде з копіями зізнань генералів, адміралів та дипломатів і викреслить це, що уважає за потрібне задержати в тайні. Про менше важні справи буде повідомлений широкий загал.

КОНДОЛЕНЦІЯ ГОЛА ДО ВАТИКАНУ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол вислав в імені президента кондоленційну телеграму на руки головного секретаря католицької церкви, кардинала Пачелія, з приводу смерті папи Пія XI.

ІКЕС ЗНОВ НАКИНУВСЯ НА АМЕРИКАНСЬКУ ПРЕСУ.

ШКАГО. — Секретар Ікес щерез заявив, що американська преса, хоч краща від інших прес світу, проте є зв'язана різними економічними зглядами і не висказує своїх думок як слід. „Загально кажучи”, говорив Ікес, „американські газети друкують багато баламутної пропаганди, вони забарвлюють новинки так, як це їм вигідно, викривляють новинки, здають новинки, видумують новинки, але також помішують багато таких новинок, що є корисні для загалу”. Ікес також накидався на колюмністів, але тих, що критикують уряд. Зате хвалив тих, що піддержують уряд і називав їх „справедливими”.

СКОНФІСКУВАЛИ ФІЛЬМУ,

НЮ ЙОРК. — Нюйорські фільмові цензори сконфіскували фільму виробні „Ворнер Бродерс”, під заголовком „Ес, май дарлінг дотер”, тому, що знайшли в ній місця, що моглиб деморалізувати людей. Цю конфіскацію цензори зарядили на основі старого закону, з 1802 року, який забороняв помішувати всякі образки, які є „неприличні, неморальні, нелюдські, безбожницькі, або такого характеру, що їх виставлення моглоб підорвати мораль, або захоочувати до злочину”. Фільмова компанія старается судовою дорогою знести заборону.

ВРЯТУВАЛИ 35 МОРЯКІВ З РОЗБИТОГО КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК. — Знов розбився на розгуканім морі вантажний корабель, але цей раз врятовано цілу залогу в числі 35 осіб. Розбитий корабель належав до американської компанії, та називався „Лайтберн”.

МЕКСИКО ТОРГУЄ З НІМЕЧЧИНОЮ.

МЕКСИКО СІТІ. — Мексиканський уряд, не звертаючи уваги на свій соціалістичний характер, дедалі завягає торгує з диктаторськими країнами і то за нафту, яку сконфіскував американським та англійським нафтовим компаніям. Тепер він заключив умову з німецьким урядом, на основі якої дасть німцям за два мільйони доларів сирої нафти взаємну за машини потрібні для великої фабрики паперу.

СВЯТКУЮТЬ УРОДИНИ ЛИНКОЛНА.

НЮ ЙОРК. — По цілих Злучених Державах Америки приватні особи й організації достойно святкують цього понеділка 130-ту річницю уродин Линкольна. Свято це припадало на неділю, 12 лютого, та його офіційно перенесли на понеділок. В той день буде влаштовано чимало академій та виголошено через радіа багато докладів про життя цього великого американського президента.

ЗАБОРОНИЛИ ПОКЛАСТИ ВІНОК НА ГРІБ НЕВІДОМОГО ВОЯКА.

ВАШИНГТОН. — Власти заборонили „Бригаді Линкольна”, що тепер повернулася з Іспанії, де боролася по боці червоних, покласти вінок на гроб Невідомого Вояка. Заборону умотивовано тим, що згадана бригада боролася за чужу справу, а також тим, що тим своїм вчинком вона викликала непотрібну дискусію довкола гробу і втягнула його в політику.

ЩЕ ОДИН СВИДОК ПРОТИ ГАЙНСА.

НЮ ЙОРК. — Дюї поставив до зізнань ще одного свідка проти політичного лідера Гайнса. Той свідок з стейту Конетикат, і він зізнався, що бачив Гайнса в товаристві генсгера Шульца в 1935 році, себто тоді, коли за Шульцом шукала ньюйорська поліція, а він переховувався в стейті Конетикат.

ШУКАЮТЬ ЗАХИСТУ.

У Ле Партю, на границі між Іспанією й Францією, втікачі з Еспанії добираються допущення їх на французьку землю. Втікачі мають зо собою невеличкі клунки, звичайно їх усе майно, з яким вони втекли перед наступом військ генерала Франка. Франція допустила в свої границі 200,000 військових і цивільних утікачів.

НОВІ КОСТЕЛИ І „ДОМИ ЛЮДОВЕ”.

„Всху” повідомляє: Недавно відбулося у Зборівщині посвячення двох „косцюлків”: у Ренові і Забини та „домів людських”: у Гукалівцях і Прешівцях. Великий костел будують у Ярчівцях і „косцюлки” в Серетці, Ратичах, Чистопасах, Кудинівцях, Кононіні і Годові. „Доми людські” будують у Гаях Розтоцьких, Клинівцях, Пустоголовох і Білокривні. В цьому році, планують будови „домів людських” у Залізцях, Поморянах та Олівії і „косцюлки” в Олівії та Гукалівцях. У вересні 1938 р. повстала нова римо-католицька парохія в Заруді, а в найближчому часі створять нові парохії в Ярославцях і Білоголовох. Незалежно від того багато громад подарувало громадські ґрунти під будову каплиць, костелів і „домів людських”. З парцеляцій в Заруді, маєтку Гальчина Долішна й Озірної, виділено площі під будови каплиць, костелів, шкіл і „домів людських”.

ЮВІЛЕЙ ФОТОГРАФІЙ.

В Сорбоні в Парижі святкували 100-ліття винаходу фотографії. 7-го січня 1839-го року славний французький вчений Араго виголосив був в паризькій Академії Наук доклад про винахід „дагерротипії”; цим словом називалася перші десятиліття фотографії. Слово „дагерротипія” поствало з двох слів: „типія” — відтиск, друк і „дагер” — у зв'язку з іменем мистця Люї Дагерри, співробітника Непса, справжнього винахідника фотографії. Дагерра уліпивши систему Непса.

РЕВІЗІЯ В РЕДАКЦІЇ БІЛОРУСЬКОГО ЧАСОПИСУ.

Віленський „Глос Народо-ви” повідомляє: „З доручення влади переведено в мешканні та редакції білоруського літературного часопису „Калосся” довшу ревізію. У бюро редактора м-ра Івана Шутовича знайдено кореспонденцію та статті, що їх представники влади забрали.

УКРАЇНКА.

Віденський тижневик „Вохен-Рундшау” помістив довшу статтю про Карпатську Україну п. н. „Новий політичний твір в Європі” автора Еріка Шуберта. Автор, добре обізнаний з відносинами в Карпатській Україні, обговорює у згаданій статті господарські, культурні і національні справи.

„НАРОДНИЙ ДІМ” У КОСОВІ ЗГОРІВ.

З неустійливих досі причин вибухла пожежа в „Народньому Домі” в Косові, який є власністю „Рідної Школи”. Дім згорів до тла разом з цілим уладженням і великою бібліотекою. Шкода виносить коло 25,000 злотих.

УКРАЇНСЬКЕ НЕМОВЛЯ ПЕРШОЮ ДИТИНОЮ В АЛБЕРТІ.

Донечка громадян К. Старчуків у Смокі Лейк є першою дитиною уродженою в Алберті 1939 року. Згадана дівчинка вродилася у шпиталі Джордж МакДоген в Смокі Лейк, в 12.03 рано 1939 року і як тепер офіційно встановлено, є першим немовлям, що прийшло на світ в провінції в 1939 р.

5,000 БОЖЕВІЛЬНИХ У СТАЙНЯХ НА ВОЛИНІ.

На Волині нема шпиталю для умово недужих, яких є аж 5,000, з того 2,000 небезпечних для оточення. Цих нещасних людей — пише польська преса — тримають здебільша по стайнях і пивницях, зв'язаних ланцюгами.

ЗЛОЩІ ПСИ ЗАБОРОНЕНІ.

Загально відома англійська поліція („Скотленд Ярд”) послугувалась здавна злощими псами, які в погоні за злочинцями кидались на них і важко їх нераз калічили. Проти цієї середньовічної методи гостро виступала нераз англійська опінія і вкінці досягла свого. На основі розпорядку міністерства внутрішніх справ англійська поліція не зможе риквати підчас погоні за злочинцями злощих псів, лише стежних псів, що поліціянтів вестимуть слідами злочинців.

СЕРБСЬКО - ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В ЮГОСЛАВІ.

Церква має 21 дієцезій, 3,694 церков, 254 каплиці, 2,951 парохій. Найбільше церков є в черногорсько-приморській дієцезії, найменше в загребській, створеній вже по війні. Під сербсько-православну церкву підпадають і українські парохії в Горинці. В Білгороді є сербсько-православний факультет, а богословські школи, куди приймають хлопців з 4-ої класи середньої школи, є в Сараєві, Карлівцях, Битолі, Призрені й Цетині. Церквою проводить сербський патріарх. (За „Рускими Новинами” з Керестуру, ч. 1 (752).

ЗАГАЛЬНЕ ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ОСОБИ ПОМЕРШОГО ПАПИ

РИМ. — Премієр Мусоліні висказався про смерть Папи Пія XI-го як про „джерело смутку для Церкви й Італійської Держави”. Мусоліні назвав Папу „Папою замирення”, навіваючи це до Лятеранського договору, яким зліквідовано спір між Ватиканом і державною італійською владою. Також проголошено урядову жалобу, а король Емануїл зарядив на королівським дворі жалобу впродовж 8 днів.

ЛОНДОН. — Кентерберський архієпископ, голова англійської церкви, підкреслив, що не можна ніколи забути тих заходів, які Папа Пія XI. поробив у справі замирення людства.

ПАРИЖ. — Згадуючи за помершого Папу часописи підносять, що весь французький нарід, без опляду на різниці політичні чи релігійні, вважає Пія XI-го як борця за особистість людини і за засади демократії.

БЕРЛІН. — Усі урядові будинки в жалобі з причини смерті Папи Пія XI-го. Канцлер Гітлер доручив німецькому представникові при Ватикані зложити кондоленцію на руки кардинала Пачелія. Преса зазначає, що Пія XI. був чесною і побожною людиною і мужем науки. Але був застарий, щоб розуміти найновіші переміни в світі, що довели до повстання фашизму і нацизму.

ВАРШАВА. — Президент держави і сейм дали вираз тому, що зі смертю Папи Пія XI-го відійшов особливий приятель польської держави і польського народу.

ВИБІР НОВОГО ПАПИ.

ВАТИКАН МІСТО. — Щоби дати нагоду взяти участь у виборі нового Папи кардиналам з найдавніших сторін світа, назначено конкляве на день 1-го березня б. р.

ПРОДОН ТОТАЛІТАРНИХ ДЕРЖАВ.

ЛОНДОН. — Подано перший раз до відома, що Папа Пія XI., приймаючи на авдієнції британського прем'єра Невіля Чемберлейна, нагадував демократіям обов'язок боротьби з лихами тоталітарних режимів. Таке передала кореспондент часопису „Ди Нью Йорк Таймс”.

УСУВАЮТЬ СОЦІАЛІСТІВ.

ПРАГА. — Найвищий Адміністративний Трибунал позбавив своїм рішенням словацьких соціалістичних послів місця в федеральнім парламенті. А це тому, що автономна влада Словацьчини розв'язала соціалістичну партію. З такої самої причини втратили мандати і посли з Карпатської України. Це є причиною, що тепер піднялися голоси, щоб розв'язати парламент і підняти новий, згідно з тим станом, який тепер існує в державах чехів, словаків і українців.

ПРОДОВЖУЮТЬ ВІЙНУ.

ВАЛЕНСІЯ (Іспанія). — Ген. Франко вестиме ще далі війну, бо червоний уряд з прем'єром Негрімом рішив „боротись до самого кінця”. Головною кватирою уряду буде Мадрид.

ДРАТУЮТЬ ІХ „БОІВКИ”.

ВАРШАВА. — Польська преса повідомляє, що уряд Карпатської України віддав до диспозиції празького уряду 60-ох поліційних урядовців з Хусту і Сваляви. На місце звільнених прийшли, як пише польська преса, члени „боївки” о. Волошина”.

МОЛОДІ УТІКАЧІ.

ХУСТ. — В останньому часі перейшло з території, яку загарбала Мадярщина, багато шкільної молоді, яка була переслідувана мадярами. Молодь хоче української школи, а таких нема під Мадярщиною. Влада Карпатської України пішла на зустріч молодим утікачам. Вони будуть приміщені по інтернатах, в яких дістануть утримання. Таким чином зможуть вони скінчити школу, хоч далеко від своєї рідні, але це добре, бо в тих молодих душах залишиться навки пам'ять про мадярські переслідування. Тепер є тим молодим змога провітрити, яка влада краща і ліпша.

МУСЯТЬ ЗАБРАТИ 820 УЧИТЕЛІВ.

ПРАГА. — Краєва шкільна рада ломить собі голову, де примістити 820 чеських учителів, що були досі заняті в Карпатській Україні, а які зістали звільнені. При цьому треба згадати, що Словацьчина дала Празі до диспозиції 1,100 учителів. Вже з цього видно, як Прага урядувала в Карпатській Україні. Словацьчина має два мільйони населення, а Карпатська Україна понад 700,000. З цього порівняння виходить, що в Карпатській Україні було учителів чехів пропорціонально більше ніж в Словацьчині.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО: ВСЯ ЄВРОПЕЙСЬКА УКРАЇНА ГЛЯДИТЬ НА НАС В ТЕПЕРІШНЬОМУ РОЗІ. СВІТОВА ВИСТАВА В НЮ ЙОРКУ РОЗГОЛОШЕНА ТАК, ЩО ЗДАЄТЬСЯ ЩО ЦЕ БУДЕ НАЙВАЖЛИВІША СВІТОВА ПОДІЯ В 1939 РОЦІ. КОЖЕН УКРАЇНЕЦЬ СТАВИТЬ СОБІ ПИТАННЯ: „ЯК ТО ПОСТАВЛЯТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ НА ЦІЙ ВИСТАВІ? ЧИ СПОВНЯТЬ ВОНИ СВОЙ ОБОВ'ЯЗОК ЯК СЛІД? ЧИ ПРИНЕСУТЬ ВОНИ СЛАВУ УКРАЇНСЬКОМУ ІМЕНІ?”

ОТЖЕ, ЗЕМЛЯКИ В АМЕРИЦІ: СПИТАЙМО Й МІ СЕБЕ, ЯКУ ТО СИЛУ МІ ПОСТАВИМО НА ЦІЙ ВИСТАВІ!

АЛЕ ДАЙМО ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ ДІЛОМ! ПОМАГАЙМО УРЯДОВІ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ВИСТАВОВОГО ТОВАРИСТВА ВСІМИ НАШИМИ СИЛАМИ. НА ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ ТРЕБА ГРОШЕВОЇ ДОПОМОГИ. НЕ ВІДМОВЛЯЙМО ТІ! ВИСИЛАЙМО ДАРИ І ЗЫРКИ НА АДРЕСУ:

NICHOLAS MURASZKO, Treasurer

UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASSOCIATION
P. O. Box 1014, Church Street Annex, New York, N. Y.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подинокое число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з п'ятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОКУМЕНТ НАСТАВЛЕННЯ

Законопроект про автономію українських земель під Польщею, котрого текст був поміщений у "Свободі", є незвичайно маркантним і вимовним документом для відношення польської держави до близько вісьмох мільйонів українців, що попали без своєї волі в її межі.

Як відомо, цей проект внесли були українські посли в варшавському союмі, а цілком його було унормувати неправильні відносини між Польщею й українцями під Польщею. Виходить проект за за-сади, що українському народові під Польщею належить повна політична й господарська рівність з польським народом й береться ту засаду перевести в життя відповідним законом.

На основі цього закону, якщо б він був ухвалений, Галичина й Волинь мали би становити в межах Польщі автономну територію з власним союмом, особливими судами й особливим урядом. Однак ця територія далі підлягає би польському уряду. Президент Польщі був би й тут головою уряду. Варшавський сойм далі ухвалював би закони про загранічну політику, військо й державний бюджет.

Законопроект виходить далі за засади національної автономії й пропонує для завідування справами шкільництва, суспільної опіки й релігії для кожної національності особливі органи самоврядування.

Назагал, законопроект не є нічим виїмковим ні надзвичайним. Він є взорований на подібних законах давньої австро-угорської монархії, при чому українцям признається права, менші, ніж наприклад австрійсько-угорська угода признавала мадярам, та менші, ніж угода між Великою Британією й Ірландією признає ірландцям.

Через те й доля цього проекту є так характеристична для наставлення Польщі до українців. Як відомо, законопроект підписали всі українські посли до польського сойму. Надії на його ухвалення не було. Все таки деякі оптимісти вірили, що деякі постанови проекту будуть ухвалені. Не хотіли вони вірити, щоби політичний маразм обняв усе польське громадянство, щоби між ними не нашлися хочби деякі думаючі люди, які зрозуміли, до чого мусить довести вічне дратування національних почувань вісьмох мільйонів українців.

Те, що сталося, показало, що помилялися не лише оптимісти, але й скрайні песимісти. Що сталося, перейшло навіть очікування найгірших вісунів. Законопроект не то, що не ухвалено, але навіть не брано під дебату. Що більше, його відкинуто з президії простою заявою президента сойму, що його мовлять навіть не можна брати під увагу. Через це він не то що не появився на шпальтах газет, але навіть не появився в стенографічних протоколах сойму.

В цей спосіб польський уряд дав ще один, уже певно зовсім зайвий, доказ, як саме він ставиться до українських бажань.

3 життя української імміграції у Відні

(Свят - Вечір об'єднаних організацій. — Загальні збори філії УНО).

Наші цьогорічні різдвяні свята у Відні пройшли під знаком об'єднання всіх тутешніх українських організацій, відповідно до тієї нової улади нашого громадянського життя тут, про яку я вже писав з приводу створення в нас філії Українського Національного Об'єднання (УНО) та організації Союз Українців Німеччини (СУН). Ця остання — як організація тих українців у Німеччині, які є приважені до німецької держави — ще не змогла почати своєї праці в повній обемі і є покищо ще завдяки в стані творення. За теж організація філії УНО з самого початку нової ситуації в нас зазначилася доцільною активністю та успішними своїх кроків в напрямі здійснення призначених їй завдань. Вона станула вже, як то кажуть, доволі міцно на ноги, числила до загальних зборів, що відбулися у неділю, 8. січня, понад 100 членів, і змогла закріпити свій зв'язок з головною управою УНО в Берліні точно за пляном наміченої нами спільної праці, навіть наперекір тому, що хитренько замасковані каварники всякого роду та всякої масті — Берлін вія Відень і навпаки! — намагалися і намагаються унеможливити нам наші організаційні почини.

Як сказано: Робота філії Українського Національного Об'єднання у Відні увінчалася досі доволі позитивними успіхами з погляду на об'єднання українського громадянства тут під прапором спільної праці для нашої національної справи. І треба сказати, що почуття ідеологічного зв'язку своїх з собою в нашій громаді щораз краще викристалізовується та глибшає.

Це показалося з усією чіткістю на спільних Свят-Вечорі, влаштованих у нас заходами Братства св. Варвари, зокрема його покровителем, тутешнім українським парохом, о. д-ром Горникевичем в домі організації при Банк-гасе 1.

Можна ось сказати, що давно-давно не було вже в нас такого прегарного, справді українського Свят-Вечора, як саме цим разом.

Велика зала колишнього українського Клубу світково прибрана й удекорована, змогла ледво помістити всіх гостей, що зібралися масово, як ніколи досі, щоб пошанувати свій рідний, український

Свят-Вечір збірюю участю та замінаючись отак не тільки своє побажання тісного об'єднання земляків з земляками, але і свою приналежність до великої родини українського народу. Засіли гості до столів, прибраних святково білими, тарними скатертями, причім на одному з чільних місць салі лігався — наш щиро український, золотистий "дідух", а знову на головному столі видивлялась могутня, освічена різдвяна ялинка. Заінагурував свят-вечірню трапезу о. парох відповідною промовою, в якій указав на вагу вечора як з релігійного погляду так і з погляду на його значіння з національного боку, і після того, як о. Горникевич обмінявся різдвяними побажаннями ще й осодбисто з кожним з представників проводу української громади у Відні, наша вечора почалася.

Дуже милою і важною несподіванкою притім була та обставина, що у віденському радіо, яке від якогось часу висилає знову українські аудіо, говорив саме в часі Свят-Вечора наш промовець про політичне положення на українських землях, після чого залунали з глибок радієвого пристрою українські коляди, відспівані українським хором "Бандура" у Відні. Відспівання наших колядок і щедрівок у радіо було попереджене вступним словом про українські колядки і щедрівки, що його виготовив нарочито для промови в радіо я, після чого як перша коляда залунала "Бог предвічний". Треба сказати притім, що наш хор виявився за свогою завдання дуже добре, всі відспівані ним зразці різдвяних коляд України вийшли бездоганно, роблять на нас і на чужинців щонайкраще вражіння, що з погляду на пропаганду українського мистецтва за кордоном мусимо вважати теж помітним досягненням.

Співав хор "Бандура" під орудою свого диригента, пана Андрія Гатишина. Але додам, що й окремо на наших вечорі студенти й студентки з віденської Академічної "Січі" відспівали декілька наших коляд та припинились отак з своєї сторони до звеличання того пропам'ятного українського Свят-Вечора у Відні.

Отак пізно вночі розійшлися гості до дому, повні признання як для самих починників свята, так і головно

для нашого тутешнього життя, неструдженим зусиллям якого учасники вечора й зазвичайні щедре багатство наших різдвяних страв, наготовлених господарями з зразковою дбайливістю і вмілістю.

А зараз у неділю, дня 8-го січня відбулися в домі Банк-гасе перші загальні збори філії УНО.

Збори скликані на 8. грудня, вони пройшли при співучасті майже всіх дотеперішніх членів нашої філії і численних гостей та прихильників нашої молоді організації. Відкрив збори дотеперішній голова філії і zarazом делегат головної управи, д-р Остап Грицай, привітавши присутніх. До президії увійшли інж. Д. Равич як секретар, і А. Білик як секретар.

В моїх звіті подав я коротеньку історію переорганізації українських товариств у Відні, починаючи з моментом державного перевороту в березні м. р., згадав про всі важніші зміни, зв'язані з ними подіями, та вказав урешті на все те, що зроблено досі нашою філією для наладнання її трив-

кої організації. Потім же приступлено до вибору нової управи, до якої увійшли: д-р Остап Грицай як голова, а як члени Василь Видиш, Теофіл Волошин, Андрій Білик і Антін Кобзай, та громадяни Клішун і Городиский як заступники виділових. Після того, як полагоджено всі інші точки денного порядку —

призначено між іншим як делегатів на збори УНО в Берліні інж. Равича та А. Кобзая. При кінці зборів заряджено збірку на потреби нашої молоді карпатсько-української держави, яка принесла 100 німецьких марок. Узагалі треба сказати, що збори філії УНО пройшли з кожним повагим настроєм, без зайвих дискусій і — на щастя! — без зловбих наступів з сторони всяких закарпурених криниць.

Отак тепер перед нами рік нової праці і нових змагань. Але надіймося, що при добрій волі громади та ширших і триваліших зусиллях проводу, ми наше важливе завдання зможемо виконати всеціло.

Д-р Остап Грицай.

З СОВЕТІВ

"Правда" (16. 12. 38) подає, що на заводі "Ростсельмаш" в Ростові робітники подикають роботу на пів години перед сигналом на обід.

"Правда" (15. 12. 38) пише: в Свердловському молочному комітеті порушують трудову дисципліну. Назначено з Москви нового начальника комбінату. Не всім він за стилісний, як до него прийшли місцеві можновладці та заявили, щоб він не дуже брався змінювати порядки, бо тут вже не таким голову скрутили. Інші можновладці вимагають від директора, щоб він не звертав уваги на поступки комуністів членів партії та не підирив карами їх значіння.

В Москві при будові одного дому в 8 поверхів працюють 233 людей. Часом не зв'язують без причини до 40 робітників на працю і нічого їм не можна зате зробити.

На Люберецькому заводі сільсько-господарських машин змінилось за 8 місяців цього року коло третини всіх робітників. З заводу відійшли 1,885 людей, а прийшли нових 1,667. "Комуніст" (16. 12. 38) пише, що київський паровозоремонтний завод відпустив за 10 місяців 1938 р. 1,117 робітників, а прийняв 1,036. "Известия" (15. 12. 38) подають: Резиново-азбестовий комбінат в Ярославі вже 6 літ ані разу не виповнив припавомобільні покривки та гумову обуву.

"Комуніст" (11. 12. 38) подає: завод "Комунар" в Запоріжжі не додав в цьому році багату машин. На заводі величезні перестой. Заробітна платня має 7 тарифних ставок, а позатим коло 200 нетарифних. Напр. механік лабораторії заробляє 250, а експедитор в кузні 301 карбованців. В першому півріччі місячний випуск комбайнів виносив 1,459 машин, а в другому вже лише 758.

Моторемонтні заводи України не мають запасних частин. Для виробу тих частин на заводі нема варстатів. План ремонту тракторів четвертого кварталу виконано до 5. грудня лише на 27.8%.

"Комуніст" (15. 12. 38) подає, що на київському суднобудівельному заводі денно спізняються на роботу коло 100 людей. Річну програму завод виконав за 11 місяців лише на 44.5%. Тепер бракує на заводі понад 500 робітників. Підчас роботи люди покидають працю значно скорше, як подають сигнали.

"Комсомолец України" (16.

д-ром газети "Комсомолец України".

"Комсомолец України" (14. 12. 38) подає список таких ворогів народу з комсомольців: перший секретар Чернігівського обкому Бойко, численні керівники комсомолу Шостенського району, численні працівники Чернігівського міськкому, секретаря міськкому Беркона, редактора обласної газети комсомолу Кулішова. Газета пише, що в області в останніх часах ворожі елементи в комсомолі стали активнішими, як були досі. В Шостенському районі відкрито спеціальну організацію ворогів народу, в Короському районі відкрито також організацію в комсомолі, що працювала проти Советів, в Добрянському районі вороги народу вбили активного комсомольця-студента Г. Агалакова. Зате арештовано секретаря комсомольського комітету в Черешні. Факти діяльності ворогів народу відкрито в районах Шалігінському і Хоменському.

"Комсомолец України" (17. 12. 38) подає новий склад обкому комсомолу Київської області (старі керівники стали ворогами): бюро обкому В. І. Шевченко, Ситник, Л. Т. Криг, Н. П. Сізоненко, А. І. Радюк. Другим секретарем обкому є Ситник, другим секретарем київського міськкому є Н. П. Сізоненко. Першим секретарем обох комітетів є В. І. Шевченко.

"Комуніст" (16. 12. 38) пише про комсомол так: газета "Комсомолец України" звільнена тепер від ворогів... Боротьба з ворогами народу — це постійне і центральне завдання комсомолу України. Все дотеперішнє це лише початок. Ворогів треба вигубити до кінця. Вони тепер поховалися в глибокій нори...

Та сама газета подає, що в Полтавському міськкомі комсомолу приймають до комсомолу людей, яких зараз після того викривають як ворогів народу. З того робиться висновок, що ті що приймають, є самі ворогами народу. Закиди звертаються проти секретаря міськкому комсомолу Полтави Калішенка.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБ'ЄДНАННЯ

(За половину грудня 1938 і січня 1939).

ПРИХІД:

З переносу \$88.27
Прихід у січні 9,972.12

Разом \$10,055.39**РОЗХІД:**

а) Висилка до краю:
1) На Карпатську Україну .. \$4,770.00
2) Дім політичних скитальців в Хусті 1,000.00
3) Визвольна боротьба 2,200.00
4) Рідна Школа 600.00
5) Інваліди 350.00
6) Політичні в'язні 175.00
7) Видавництва 100.00
8) "Просвіта" у Львові 40.00
9) Дім Лесі Українки 43.00
10) Народні Доми 60.00
11) Сироти 25.00
12) На Лемківщину 21.00
13) Письменникові 25.00
14) Лічниця у Львові 15.00
15) Кошти висилки грошей до краю 43.55
16) Кошти висилки одягу на Закарпаття 321.00
17) Телеграми 120.61 \$9,909.16
б) Удержання канцелярії та поштові оплати 25.00
в) Почтова скринька 4.00
г) Світова Вистава 7.50

Разом \$9,945.66

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Загальний прихід \$10,055.39
Загальний розхід 9,945.68

Зкінцем січня лишається в касі \$109.73

Об'єднання Укр. Організацій в Америці.

OBYEDNANYE

P. O. Box 122, Church Street Annex, New York City

Микола Костомарів.

КУДЕЯРІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

(3)

Вишневецький сказав:

— Козаки міст Черкас і Калява та всі тамешні мешканці, з роду руські люди, правдиві, справедливі, тобто, великому государеві, є прихильні й бажають поступити під твою високу державну руку. Ціла земля київська з Україною й землями волинською та галицькою це споконвічна батьківщина рівноапостольського князя Володимира; але половецькою її вже давно заволоділи поляки, а другою тепер думають заволодіти від Литви. І нам би не бути під латинським государем; а краще нам бути під правдивими государями.

В часі цієї промови Іван Василевич безперестанно крутився, вертів своєю палицею, як чоловік, що не всилі скрити свого зворушення, та показував, що слухає щось приємне й неприємне. По скінченні промови він сказав щось Висковатому, а Висковатий проголосив гімном:

— Князю Дмитрію Івановичу, ти поговориш з царськими боярами, що тобі їх государ припав на розмову.

— Чули ми, — сказав цар, — що ти, князю Дмитрію, бився з невірними за благочестиву віру, і ми тебе за це похваляємо, надіючися, що й далі наші прикази будуть битися проти наших неприємників; а за твоєю прихильністю, що прийшов до нас, дамо тобі на власність город Білів з нашими селами й доходами, а твоїх отаманів і козаків, що прийшли з тобою, велимо наділити селами.

Всі поклонилися.

Пристав дав знак і Вишневецький вийшов з своїми отаманами.

Князь провели через сіні і ганок до т. зв. Малої Ізби. В Ізбі по середині стояв стіл, за котрим сиділи три достойники. При вході князя вони встали за стола і підійшли до нього. Це були: князь Андрій Михайлович Курбський, Олексій Адашев і брат його Данило.

Олексій Адашев числив з трицять п'ять літ, мав овальне довге обличчя, коротко обстрижене волосся і невелику клиновату борідку. Незвичайна доброта сяяла в його розумних голубих очах. Він постійно мав її опущені вниз, а коли споглядав на того, з ким розмовляв, то здавалось, що бачив наскрізь, що в другого на гаді. В Москві говорили, що Адашев сам ніколи не скаже неправди, ба й другому перед Адашевим трудно було збрехати: слова не скаже, лише погляне й засоромить. Він був одягнений у чорний суконний кафтан без усяких прикрас, а на ковнірі його сорочок не видно було ні золотого, ні перел, як це було тоді в звичаю у знатних людей, тільки взори, вишиті червоним

(Дальше буде).

3 ДНЯ

НЕ ДОГОДА ІМ.

Недавно в "Свободі" був такий жарт: Підійшов чоловік до своєї жінки до вікна, склепу з капелюхами і каже: "Отсей капелюшок гарний, можеш купити його". Та жінка гнівно відповіла: "Тепер ніхто такого не носить". Тоді чоловік вказує на інший, а жінка відповідає: "І цього не хочу; нині всі такі капелюхи мають".

Отся вередлива жінка дуже нагадує скрентонську "Народну Волю". Вона у своїх політичних поглядах хотілаб відірватися від решти української суспільності й хотілаб сказати щось нове, оригінальне. Та з другого боку чомусь не вміє чи не хоче виразно висказати тих своїх "оригінальних думок".

Наприклад: Лає гострими словами Німеччину за її відношення до української справи, але не хоче бути настільки відважною, щоб ствердити, що колиб не зацікавлення Німеччини українською справою, то світові держави і світова преса далі збувалиб Україну мовчанкою. Або таке: "Народна Воля" згадує за Карпатську Україну. Але боїться написати, що її таки тепер не було б, якби Німеччина не була станула проти Польщі й Мадярщини, а то й Італії.

КРИТИКА "НАРОДНОЇ ВОЛІ".

"Народна Воля" вперто критикує нас і закидає нам "пронімецькі" симпатії, коли не просто: "гітлерівське агентство". Та фактично справа маєть так, що Німеччина нині є такою чинником, що допомагає актуалізації української справи. Робить вона це з чисто особистих, а навіть самолюбних причин. Але робить. Це є факти. І чи це подобається нам, чи ні, але ми мусимо цю справу так представляти. Мусимо писати, що доперва під напором німецької сили повстали такі автономні одиниці як Словацька й Карпатська Україна.

Як також і твердити, що тепер українцям живеться далекіше краще в своїй власній федеративній державі, ніж колись жилось за чеської влади. Це є факти, а їх затемнювати — значить вираховано брехати.

Колиж "Народна Воля" приписує нам за те, "німецьке агентство", то питаємо її: А якжеж вона дивиться на ці справи? І ждемо на ясну і просту відповідь без викрутів.

ЯК МИ ДИВИМОСЬ НА ПОЛІТИКУ?

У політиці є для нас рішучим: наш національний інтерес. Ми бачимо, як світові потуги раз підпадають на сили, раз підносяться. Бачимо, як вони шукають шляхів для своєї експансії. Як під напором між собою конкуруючих великих сил часто дістають змогу вийти наверх треті, слабші сили.

Ми можемо симпатизувати з однією чи другою потугою, з одним чи другим режимом. Але в шуканні шляхів, як урівняти наш нарід від жорстокої неволі, мусимо брати під увагу всі ті світові потуги, що мають, чи можуть мати, посередній, чи безпосередній вплив на відродження нашої державності. З цього боку не можна замикає очі й на ту силу, яку нині уявляє собою Німеччина. Але вона є для нас засіб до нашої цілі, а не самоціль.

УПОДОБАННЯ У РЕЖИМАХ.

Нам більше до вподоби такий режим, в якому моглаб проявити себе кожна одини-

ця, без нарахування інтересів цілості народу. Та з другого боку ми дивимось, що кожний режим в якомуньбудь народі не є вічний. Він змінюється і то дуже скоро. Скільки режимів змінило свою форму на наших таки очах! Зате визволення нації це щось важніше і для цього треба використувати різні сили.

Тому треба бути хитрим маневром, щоб у змаганнях нації до визволення відкидати поміч якоїсь держави лише через режим. Коли європейським демократіям видалося потрібним, то вони запросили до свого товариства найжорстокішого московського деспота, хоч той деспот довгими роками харкав на "зогнилі" демократії. Тепер на наших очах ми також бачимо, як демократична Англія хоче привабити до свого табору Італію. Ці демократії не стидяться цього робити, коли вимагає цього інтерес та безпека їх народу.

НАШІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ.

На Німеччину глядімо отвертими очима. Думаємо, що Німеччина підтримує українську справу виключно зі своїх власних інтересів. А це значить, що колиб її інтереси вимагали не визнавати України, то Німеччина це зробилаб. Але що думає офіційний німецький уряд про ці справи — не знаємо. Далше наше застереження є те, що Німеччина може програти. А колиб це сталося, треба когось, щоб заступав нас і по другому боці. В протинім випадку, "заступати" будуть нашу справу всякі-ріжнімастні москалі, або поляки, чи просто такі якісь наші авантюристи. Однак головним нашим застереженням є те, що ми живемо в Америці й обов'язані бути йогоїдними супроти того краю, який відкрив перед нами гостинні двері.

Все це ми знаємо. І на те уважаємо. Та проте вважаємо своїм обов'язком представляти політичні події в такій світлі, та в такій порядку, в якому вони діються.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Н. О., Блерстави, Н. Дж. — Нема в нас часу і змоги погоджувати такі справи. Думаємо, що Вам це зроблять за малу заплату, або й даром, деінде. Пишіть у тій справі на таку адресу: FLIS, 222 Fourth Avenue, New York, N. Y.

М. С., Нантікок, Па. — Збірка з Нантікоком на Карпатську Україну переслана через Об'єднання вносьить \$13.30.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО ЧИТАННЯ ПОЛЬСЬКИХ ГАЗЕТ.

В числі 28 "Свободи" п. Гнат Климишин висказує, "протинний погляд" на читання польських газет й каже, що не зашкодить їх читати, бо вчин нас навіть Тарас Шевченко: "І чужому научайтесь, свого не цурайтесь".

Я не поділяю цієї думки і радше прилучуюсь до п. Я. Нестора, що гостро скритикував читання польських часописів нашими громадянами. Вчитися чужих речей — треба. Але запитайте скільки поляків задля цього "навчання" читає українські часописи? А не читають вони тому, щоб не впасти свого патріотизму. Бож відомо, що всякі речі, всякі новинки на світі можна наслідувати з різних боків. Те що для поляків добре, те для українців може бути крайньо шкідливе, і навпаки. А читаючи довше чужу газету читач мимоволі набирає чужого духа та починає дивитись на справу чужими очима. З часом він навіть починає признавати рацію чужинцям, бо своя власна правда починає тратити в нього приману.

Ось тільки взяти як приклад це, що поляки вперто унікають нашої національної назви, "українець", "Україна", а все говорять "русин", "Русь". Крім того старуються нам все приписувати якусь погану прикмету. Вони почали виразно і грубими буквами писати назву "українець" шойно у зв'язку з поповненням в "Українській Галі", в Нью Йорку, злочину. Крім того, читаючи чужу пресу ми матеріально спомогаємо чужинців. А за ті гроші можнаб було дуже добре підтримати українську пресу. Кожний своє підтримує. Ми робім так само.

Степан Фігун, секр. від. 173 У. Н. Союзу, Вілмінгтон, Дел.

У школі.

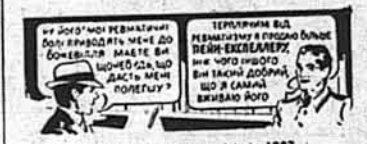
Учитель остерігає учнів, щоб вони не цілували звірят, бо воно небезпечне.

— Чи хто з вас може мені дати приклад.

— Я, пане професоре. Моя сестра цілувала все своєг пєсика.

— Ну і що?

— Пєсик здох, прошу пані!

Умислений в цілому стилі від 1897

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АЛЕНТАВН, ПА.

Листопадове Свято.

День 20 листопаду був у нас днем милих спогадів про ці побідоносні хвилі з 1918 р., коли то вперше від довгих літ замайав на львівським ратуші жоєво-блакитний прапор; а наш нарід став своїм паном на своїх рідних землях в Західній Україні.

В цей день вже від самого ранку дався відчувати святочний настрій серед громадянства. Церква була вщерть набита вірними, стоячими зосвічками в руках, а посеред церкви, як вже прийнято в нас, устроєна символічна могила, біля якої стояли пластуни в одностроях. А від престолу лунали молитви до Всевишнього за вкорочення страждань нашого бідного обездоленого народу, та за приспівшення йому волі. До цих молитов дуже мило приспівував місцевий хор. Після Служби Божої місцевий парох о. Йосиф Филима відправив панакхиду за поляглих борців, а відтак виголосив зворушливу проповідь на тему свята. Тут знова хор украсив це свято своїм милим співом, а саме, коли замість "Вічна пам'ять", відспівав "Чуєш брате мій", з такою ніжністю, що всі аж заплакали.

Вечером тогож дня відбувся святочний концерт, в якому виступали місцеві хори: дитячий і мішаний, та які виявилися бездоганно. Вступне слово виголосив о. Филима, а святочний реферат виголосив гол. організатор ОДВУ п. Мирон Лєський. Треба згадати, що реферат був дуже захоплюючий і поучаючий, а слухачам припав так до вподоби, що бажалиб п. Лєського ще колись у себе витати та слухати його промови.

Між піснями виголосили деклямації на тему свята наші школярки: Розалія Даник, Маріяка Саврук та Анна Салаш. Виступила з деклямацією й одна з наших поважніших громадян, пані Марія Івасків, яка то деклямація була з великим чуттям. Між піснями виступали браття Тохрики та синок Мих. Блашак, які відіграли на скрипці, гармонії і піанно кілька в'язанок українських пісень. Їх гра рівнож припала слухачам до вподоби, бо за кожним виступом винагороджувано їх рясними оплесками.

В часі концерту був переведен збірка, яку по виплаті розходів розподілено на місцеві потреби, а також на потреби Рідного Краю. Ті гроші вже були проголошені. Прикінці о. парох подякував усім за труд і участь.

Приймні гості — "майнери", про наше свято говорили ось що: "В нас при майнах таких свят не роблять. Наш місцевий провід навіть не дбає, щоб освідомити нас. Такі свята велику користь, та науку; зблизилиб нас до нашої цілі, до праці, до жертв. Такі свята повинні відбуватись і в наших майнерських закутинах. Але це все залежить від наших провідників: священників та учителів".

Націоналіст.

КОГОС, Н. Я.

З діяльності відділу У. Ч. Х.

В неділю 15 січня ц. р. наш місцевий відділ У. Ч. Х. відсвяткував український "Шедрий Вечір". На те свято прибула ціла наша громада і члени всіх організацій. Прибув також до нас відділ У. Ч. Х., з Трой. Члениці представляли зібраним живий образ "Шедрого Вечора" з краю. Для зібраних члениці приготували гарну вечерю. Коли гості заїли за стіл, предсідниця У. Ч.

Х. пані Заблоцька відкрила забаву і привітала всіх присутніх. Далі піднеслась куртина і на сцені показався живий образ "Шедрий Вечір". Публика зустріла його рясними оплесками. Той образ представляв одну українську родину, що складалась з тата, мамі і п'ятеро дітей, яких ролі відіграли: П. Шаршонович, Марія Кушнір; а ролі дітей: Олєся Поврозник, Наталя Недільська, Розалія Коник, Люба Коник і Іван Варениця. Вони так гарно і вірно представили приваним "Шедрий Вечір" в старім краю, що під спогадами зворушили приваних до сліз. В образі було представлено, як всі очікують на звільду, як накривали сіном стіл, як світили свічки, ставили солом'яні хрестики. Вкінці як заїсдали до вечері. Потім увійшли колядники і почали щедрувати.

В дальшій тягу предсідниця передала провід цього вечора п. Жмудові, який пояснив приваним ціль того вечора, та попросив приваних, щоб вступали до Українського Червоного Хреста. Далі товстмайстер покликав до слова г. Малігловку, який ближче пояснив завдання У. Ч. Х., та сказав, що ця організація вислала чимало поміч в убранный, та ріжних речах молодій українській державі, Карпатській Україні. Далі покликано до слова паню Юзенько, предсідницю У. Ч. Х. з Трой, яка висказала своє захоплення живим образом. П. Сокольський, дякуючи за Когоз розказав приваним дещо про Рідний Край. П. Теодозій Хоптик, дякуючи за Трой розказував про милі спомини з Рідного Краю, які викликали у нього живий образ та коляди. Вкінці забрав голос п. Білинський, та розказавши приваним про ті тяжкі часи, які переживає український нарід, закляк приваних до зложення жертв. Збіркою, занялися: п. Заблоцька і п. О. Коник. Зо збірки прийшло \$65. Розходу було \$5; \$60 вислано через Об'єднання з призначенням: \$15 на визвольну боротьбу, \$10 на Карпатську Україну, \$10 на політичних в'язнів, \$10 на Рідну Школу; по \$5: на сироти по січових стрільцях, на інвалідів, матерям Біласа і Данилишина.

Прикінці свята предсідниця подякувала зібраним за жертви і присутність.

Управа 29 від. У. Ч. Х.

Як то він робить...

Один з учнів славного різьбара Архипенка запитав його одного разу:

— Учителю, в який спосіб твориш свої мистецькі твори?

— О, то цілком просте! — беру брилу мармуру і відрубую від неї все, що непотрібне...

ЗАВЕРНУЛИ З МОРЯ.

Федерального суддю Едвіна Томаса з Конектикуту закликала з моря велика лава присяжних суддів, що розсліджує урядові злочини судді Монтана. Суддя Томас вийав з жінкою кораблем до Крістобало, в окрузі Панамського Каналу, 30 хвилин перед тим, як велика лава присяжних суддів видала йому приказ заявитись перед нею. Суддя заявив, що він вертається на переслухання.

УКРАЇНСКА ЗВУКОВА ФІЛЬМА

МАРУСЯ

на основі звисної пєси

ОЙ НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

котрій американські фільмові критики признали

★★★ ТРИ ЗІРКИ ★★★

буде висвітлюватися в:

РОЧЕСТЕР, Н. Я., 13, 14, 15. лютого (FEB. 13, 14 & 15), EMBASSY THEATRE, SOUTH AVE. off Main St. Безпереривно від 12. год. вполудне.

ДІТРОЙТ, МІШ., 14, 15, 16, 17, 18, 19. й 20. лютого (FEB. 14—20 INCL.) CINEMA THEATRE, 58 EAST COLUMBIA AT WOODWARD, безпереривно від 12. години вполудне.

КНИЖКА ПІД НАЗВОЮ "ОПІКА ДИТИНИ"

Ось повість для родичів звиш двох мільонів дітей, що вродились у Злучених Державах від 1-го січня 1938 року. Дитяче Бюро при Департаменті Праці Злучених Держав випустило провірене видання загально відомої в Америці брошури під заголовком "Опіка дитини".

Перший випуск тої брошури, який появилсь 1919 року, вже виховав одне нове покоління Америки. По сьогоднішній день роздано десять мільонів примірників тих брошур.

У тій брошурі перше всього закликається родичів, щоб передовсім дбали про те, щоб їх діти були реестровані, а далше описано розвиток дитини від уродження до одного року життя. Там подано прості поради про щоденну опіку дітей, охорону перед недугами, нещасливими випадками, про зодягання, купання, відпочинок, тілесні

вправи, розривки, свіже повітря, соняшне світло, навички, навчання, дисципліну і харчування. Розділ про хворі діти подає інформації про перші ознаки недуги дітей, як застосуватись перед приходом лікаря, тощо. Натиск зроблено, щоб дитина була під доглядом лікаря, а опіка стосувалась до його вказівок.

Ідучи на стрічу збільшеним потребам опіки малолітків, нове видання брошури "Опіка дитини", має багато додаткового матеріалу на ту тему. Доповнюючи те видання д-р Етел Ц. Доргем, директор Дивізії Дослідів Розвитку Дітей при Дитячій Бюрі, засягало порад від багатьох медичних авторитетів.

"Опіка над дітьми — це велика відповідальність", як говориться на вступі брошури. "Опіка є тоді доброю, коли родичі засягають порад у лікаря-спеціаліста виховання дітей і повинніються простим приписам відносно харчування, відпочинку, перебування на отвертнім повітрі, тощо. Молода матір часто дістає так багато порад від своїх суєсідок чи товаришок, що аж голова від них морочиться. Ці поради можуть бути ріжні, але часто вони собі противорічать. Лікар повинен бути дорадником матері, а згадана брошура поможе виконувати його прикази".

Родичі можуть дістати цю брошуру англійською мовою, на 108 сторінок друку, зовсім безплатно, коли напишуть хочби почтівку на таку адресу: Ukrainian Bureau, Foreign Language Information Service, 222 Fourth Ave., New York City.

ФЛІС.

Така доля.

— Що? Ти сам пишеш на машині? А деж твоя секретарка?

— Вийшла замож.

— За кого?

— За мене.

3 НИЗИН—ДО ВЕРШИН

Це зміст найновішої книжки з краю. Такої, якої ще в нас не було, бо вона розповідає про життя сина бідної міщанської української хати, що власним трудом і поборюючи величезні перепони своєю залізною волею добився як артист-співак верхів світової слави. Цей великий мистець був теж великим українським громадянином і щедрим жертводавцем, що роздає у житті сотки тисяч — на допомогу потребуючим одиницям і на публічні українські народні потреби. Цєю книжкою є:

ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА—МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА

Книжка багато ілюстрована. Видана дуже вибагливо, естетично, на найкращім папері. Портрет мистця в кольорах кисти відомого артиста-малєра Миколи Івасюка. Обгортка рисунку М. Бутівича.

На зміст книжки складаються статті: Олександра Мишуги, Вовдана Лєткого, Олександра Кошчиця, Остапа Грициця, Степана Смалко-Стоцького, Станіслава Людкевича, Вовдана Щербаківського, Андрія Чеховського, Марії Гребенської, Степана Чарнецького, Костя Лєвицького, Олександри Парахоняк, Софії Дистрянської, Михайла Лозинського, Ярослава Стирніського, Май Кінберга, Йосифа Дригалика, Івана Копача, Антона Лотоцького, Івана Ніжчука, Луки Мишуги і інших.

Книжку ту прочитає передовсім з особливим зацікавленням кожний, що любить спів, що хотів би пізнати, як треба співати, що хотів би дізнатись, що це значить бути — мистцем.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ \$2.

ЗАМОВЛЯТИ:

"СВОБОДА,"

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ
КРАЄВІ

АКРОН, ОГАЙО.

На Карпатську Україну.

На річних зборах, котрі відбулись 15 грудня 1938, всі члени розуміючи добре важку хвилину зложили від себе добровільну жертву на Карпатську Україну. У сумі \$10. Гроші переслано через Об'єднання.

Катерина Зетко, секр.

ШКАГО, ІЛЛ.

На народні цілі.

На зборах сестер Благочиння, від 125 У.Н.С. рішено вислати з нагоди Різдва Христового \$10 на Карпатську Україну, \$5 на Рідну Школу в Західній Україні. Гроші вислано через Об'єднання.

Іванна Подола, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

На Карпатську Україну.

На весіллі доньки Йосифа і Марії Кукури зібрано на Карпатську Україну \$7.85. Їмні Пагути як старості весілля, попросили призначити добровільну жертву на ту ціль. Гроші радо відхилили. Збіркою зазначено: Лія Пагути, Марія Лемішка, Злозили: П. і Марія Кукура \$2; по \$1: мовади — Едвард і Юлія Шерганіс, О. Сташко; по 50 ц.: Лія Пагути, Марія Лемішка. Дітинами \$2.85. Гроші вислано через Об'єднання.

Піст весілля.

ДЖАНСТАВН, О.

Коліяда на Карпатську Україну.

Ходили по коліядах: Василь Романів, Петро Сидієв, Йосиф Вардуч, Михайло Карабин, Андрій Золотух, Михайло Шатинський, Василь Корнієвський, Михайло Мінчик, Іван Фур, Залозили по \$1: В. Роман, П. Сидієв, І. Корнієвський, А. Василь, А. Андрій, І. Гердак, І. Шевчик, П. Золотух, С. Сироді, Н. Войтович, І. Ярич, В. Корнієвський; по 50 ц.: Ю. Смандр, М. Смандра, М. Макал, Мілька Майкович, М. Мількович, В. Івашко, Марія Омишко, М. Зародичник, І. Фур, В. Воляк, М. Форшівський, І. Кушчівський, Катерина Гаухман, І. Горенчак, М. Бичак, М. Ковальчик, Н. Мельник, Марія Козьорінська, В. Комаровський, Г. Кравець; по 25 ц.: С. Дубяньський, М. Мінчик, М. Шатинський, В. Радик, Розалія Ярич, П. Скубач, Марія Марцінішин, Г. Воршівський, Кузиркевич, М. Березовська, І. Запотожний, Катерина Яцишин, Софія Семко. Разом \$25, які переслано через Об'єднання на призначену ціль.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

Тов. „Просвіта“ в Джерзі Сіті на річних зборах ухвалило з каси \$10 на Карпатську Україну. Гроші вислано через Об'єднання.

Петро Костик.

БОСТОН, МАСС.

Коліяда на „Рідну Школу“.

Вже на тиждень перед Різдвяними Святками, в неділю, наш священик проголосив в церкві громадянським порядком коліяди після громадської ухвали. Цей порядок всім подобався, бо громадяни дізналися, що стосовно Ч.П.Б. Матері коліяда на місцеву церкву, — члени з ОД-ВУ коліядають на Карпатську Україну, а дівчата з клубу „Дочки України“ коліядають на „Рідну Школу“ до старого краю. Далі священик сказав громадянам, що знає який уряд заборонив нашим братам коліядувати на „Рідну Школу“, тому то ми, американські українці, маємо зложити цього року подвійну жертву на коліяду для „Рідної Школи“, тим ми допоможемо і запропонуємо проти несправедливої лаячої заборони.

Як тільки ми коліядували, всі громадяни дуже радо нас витали та після можливості зложили свої жертви на „Рідну Школу“. Зложили по \$2: о. В. Касків, Л. Кузь; по \$1: І. Чопик, Марія Чопик, І. Волошук, М. Давидська, Евдокія Кутна, Т. Оперко, С. Бойко, Кесія Гринюк, Марія Зварич, Матрона Майданій, Л. Пащак, Софія Шафранська, І. Френч-

ко, А. Івашків, П. Козут, В. Терлецький, П. Гринько, Софія Мудис, Катерина Зінковська, Ева Мусловська, Г. Костельський, Анна Чопик, Марія Гримак, Параня Вульчак, Софія Козак, Анна Смарш, Марія Шука, Олена Прокурник, П. Мороз, Г. Зварич, С. Кучер, Г. Золотівський, І. Буляк (з Ньюбурпорт), М. Довганчук, В. Чопик, О. Войтків, Ілля Матейко; по 50 ц.: Я. Яворівський, Текля Драган, П. Шемета, І. Хенцішків, І. Зінко, Ф. Дейвет, Олександра Шафранська, Іліна Ковердович, Д. Лашук, Анна Гримак, Олена Школяр, Л. Бортник, Кароля Томаш, Анна Переходюк, П. Попович, Іван Масин, М. Попович, Текля Купчик, Теодора Зінковська, Анна Гуцуляк, П. Улашкевич, Марія Парфенчук, І. Буляк, Марія Бонс, Текля Марушак, О. Сікорік, І. Берелівський, Л. Сілієвський, І. О. Курич; по 25 ц.: Томаш, Катерина Шогрин, Залозили по \$1: „Рідну Школу“ разом \$56.50. Ці гроші вже вислано через Об'єднання на Рідну Школу.

Ходили коліядувати: Гелена Довганчук, Анна Кучер, Катерина Золотівська, Анна Нотик, Марія Золотівська, Анна Івашків. Всім жертводавцям допоможемо виховати своїх дітей борців за волю України. Радіємо, що можемо допомогти Рідній Школі давши наші сестри і брати набудуть вищу освіту. Рідна Школа це найгостріший меч на ворогів наших. Тож вчіться сестри і брати та боріться з ворогами України, а Бог вам допоможе.

Анна Кучер.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

На інвалідів і Карпатську Україну.

На зборах злучених комітетів зображення, 20 січня ц. р., члени комітетів зображення ухвалили \$20 на Крм того же члени перевели між собою збірку на зазначені цілі. На інвалідів зложили по \$2: А. Кердел, В. Батюк; по \$1: Г. АгREST, І. АгREST, Е. Захарчук, І. Голубович, П. Славута, О. Фесолович, О. Кирик, І. Демчук. На Карпатську Україну: Д. Демчук \$2; по \$1: Г. АгREST, І. АгREST, А. Андрушин. Разом переслано через Об'єднання \$37, з призначенням: \$22 на інвалідів і \$15 на Карпатську Україну.

В. Батюк.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

На Карпатську Україну.

Дні 24 січня ц. р. Український Жіночий Клуб з Вестсайда влаштував малий бал, з якого приходу було \$10.37. Ці гроші вислано через Об'єднання на Карпатську Україну.

Управа У. Ж. К.

НОРТМЕМПТОН, ПА.

На Карпатську Україну.

Тов. Український Сіновій Стрілячів від 44 ухвалило дати з своєї каси \$10 на допомогу Карпатській Україні. Гроші вислано через Об'єднання.

За уряд: А. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

На народні цілі.

Заходом Союзу Українок, від 29 відбулось 21 січня ц. р. свято в честь письменниці Лесі Українки. Свято відкрила передсідниця відділу пані Липська і коротко розказала про життя письменниці. Хор Боян під проводом п. І. Слободана дуже гарно відіграв кілька пісень. Святочний реферат виголосила пані Марія Кінаш. Декламували: Анна Чагарин „З невольничих пісень“; Параня Козак — „Леса Українка“; Галіна Галік — „Горить моє серце“ і Еуген Вещал — „Надія“. Кінсьє слово і подяку сказав Антоніна Яцишин. По концерті відбувався чайний вечорок. По відтягненні розходів вислано через Об'єднання \$15, з призначенням по \$5 на Рідну Школу, на вивольну боротьбу і політичних в'язнів.

Антоніна Яцишин.

ДИКСОНВІЛ, ПА.

На Карпатську Україну.

О. Степан Прокочук переслав через Об'єднання на Карпатську Україну \$12.58, які прийшли до збірки в церкві св. Йоана Хрестителя в Диксонвілі, Па.

ТЕПЕР
МОЖЕТЕ ПРИКРАСИТИ
СВОЮ ХАТУ
АРТИСТИЧНИМИ РЕЛІГІЙНИМИ
ОБРАЗАМИ В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛЮ
бо накладом „Теми“ у Львові
вийшли
прекрасні кольорові релігійні образи
в українському стилі:

ПРЕЧ. МАРІЯ,
ЦАРИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ
з написом:
„Молися за нами наш нарід“.

(Ілюстрації не дають поняття про красу кольорів оригіналів. Ті що їх уже купили, не можуть собі їх нахвалитися.)

Кожний образ (без білої обвідки) має 18 цалів висоти і 13 цалів ширини.

Як їх опрацює в золочені рами, будете мати справжню артистичну прикрасу.

Один образ 80 центів, пара \$1.50.

Замовляйте в книгарні „Свободи“:

СВІВОБОДА
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ІСУС,
ДОБРИЙ ПАСТІР
з написом:
„Благослови українські ниви“.

Освітнє Бюро подає, що університет Огдеторпа в Атланті, Джорджія, займається не легкою працею для збирання в одну цілість досягнень цивілізації. З цього мав би повстати музей сучасної доби з тисячами образів та писань, котрих формат зредуковано до мініатурного об'єму і ре-

БЕРЕЖЕННЯ ЗАПИСКІВ ДЛЯ
НАЩАДКІВ

Історики будучих поколінь матимуть менше труднощів підчас збирання записків нашої цивілізації, ніж мають сучасні вчені. Пороблено численні заходи, щоб запевнити туземним мешканцям тисячі літ відтепер розуміння нашого першнього наукового розвитку, машин для виконання праці, а також мистецтва і виробництва.

Тому то недавно привезено до міста Нью Йорку металевий „лист“, адресований до населення Америки 6939 року, цебто п'ять тисяч літ відтепер. Його мають закопати п'ятьдесят стіп у землю на площі Світової Вистави в Нью Йорку. Цим способом збережуться легко зрозумілі записки про життя сучасної доби для вчених 6939 року. Там описано різні модерні досягнення науки і мистецтва, а також додучено маленькі моделі літаків, телефону, корабля, радіа, рухомих образків нашого індустріального життя, перші сторінки газет, зняті на мікрофільмі, тощо.

Освітнє Бюро подає, що університет Огдеторпа в Атланті, Джорджія, займається не легкою працею для збирання в одну цілість досягнень цивілізації. З цього мав би повстати музей сучасної доби з тисячами образів та писань, котрих формат зредуковано до мініатурного об'єму і ре-

продуковано на металі або на фільмі з kwasу целюлози. Для охорони фільму вкладають до скляної труби, наповняють повітрям з гелієм і відповідною кількістю вогкості, почім опечатують.

Іншого роду слідя наного часу можна буде подбати в горах стейту Савт Дакота, де Гуїон Боргдом різьбить величаві портрети Вашингтона, Джеферсона, Лінкольна і Теодора Рузвельта на горі Рошмор. Якщо нащадки Америки не зможуть зрозуміти теперішніх писань і винаходів, то мимоволі звернуть свою увагу на ті великі камінні обличчя творців Америки.

ФЛІС.

Пам'ятник.

Пуччі, славний композитор, був дуже дотепний. Добрий гумор не покидав його навіть у дуже прикрих хвилинах. Одного дня його переїхало авто й зломало йому ногу. Його відвезено до шпиталю, де ногу загипсували.

На другий день приятелі відвідали його у шпиталі.

Пуччіні став їм говорити: — О, мої приятелі, я незвичайно гордий, що вже почали будувати мені пам'ятник!

— Дай спокій, перестань жартувати! — відповіли приятелі.

— Ні, я цілком не жартую — і при тих словах відкрив покривало й показав їм свою ногу в гіпсі.

ФАРМИ
НА
ПРОДАЖ

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ! Бже маю НОВУ ЛІСТУ рішати фарми. Хто хоче купити добру фарму, з урожайною землею, без каміння, може купити лише в одній околиці, то є в Гунтердон Канті, коло Flemington, N. J. Писати по нову лісту рішати фарми до: MICHAEL GELLNER, RINGOES, N. J.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Пошукують тісного брата ТЕОФАНА ЛІПКА, що змінив назвине на CONWAY, походив з села Роківська, повіт Скалат, Галичина, перебуває в Шикаго, Іл. Якщо хто про нього знає, або який він самі отсе прочитав, прошу написати до: ANNA WOLANSKA MIALKOWSKA, 516 McDonald Ave., Brooklyn, N. Y.

ВЗОРИ КАНВА, НІТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМПЛЬОВАНІ РІЧІ.
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі і хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра і крох. Анализа крові для подругого сідогта.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—3
Жінка-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рибниці, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуговування і чесна. — Офіс: 883 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удербейкер заряджує погребани по ціні так низькій, як \$150. Обслуговування найкраще.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

Підступаючи зловіщо чимраз ближче до Гелени зо спосою у руках дикуни вже ось-ось хотів довершити свого огидного вчинку. Та в ту пору Тарзан недалеко на дереві станув на галузі в цілій висоті і, звернувши обличчя до місяця видав до себе могутній зов до боротьби, такий сам, який видають зо себе малайчі самі. З дерева посипалось листя.

Вдолі, серед дикунів, настало гробова тиша. Завмер в своїй позі і той дикун, що хотів вбити списом Гелену. На обличчях дикунів слідне було велике замішання та переляк. Тоді Тарзан заговорив місцевим діалектом: „Демон лісів приходить до вас! Уважайте! Він хоче, щоб ви віддали йому цю білу жінку!“ Знов настала мертвецька тишина.

Не даючи чорним очунятись, Тарзан зіскочив з дерева й станув біля Гелени. Тарзан чистив на те, що своїм поступком так приголомшить дикунів, що вони кілька хвилин, потрібних йому на увільнення Гелени, стоятимуть мов скам'янілі. Розрахонок його був добрий. Та в кожному гурті не раз знайдеться такий чоловік, що піде на вивоз долі. Таким був Чемуног.

Чорний ватажок виступив уперед і заговорив: „Я тебе не боюся і поборюся з тобою“. „Зле“, подумав собі Тарзан. Та він не тратив спокою. Розірвавши шнурки, якими була прив'язана Гелена до стовпа, він сховав ножа в піхву і обернувся з порожніми руками до дикуна. Це знов спантеличило дикунів, які зникли в хвилі небезпеки не покидати всякої зброї.